

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи студентів з дисципліни

**«УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ
КОРПОРАЦІЙ»**

Для спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Для всіх форм навчання

Затверджено
редакційно-видавничою
радою університету,
протокол № від 2020 р.

Харків
НТУ «ХПІ»
2020

Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з дисципліни «Управління ризиками транснаціональних корпорацій» для підготовки бакалаврів галузі знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» / уклад. І. М. Посохов. – Х. : НТУ «ХП», 2020. – 17 с.

Укладач: І.М. Посохов

Рецензент: В. Г. Дюжєв

Кафедра менеджменту інноваційного підприємництва та міжнародних економічних відносин

1. Затверджено кафедрою менеджменту інноваційного підприємництва та міжнародних економічних відносин
Протокол № 7 від 20.02.2020

© Посохов І.М. 2020
© НТУ «ХП», 2020

ВСТУП

В умовах глобалізації ринкової економіки існує низка задач розвитку корпорацій: кардинальне поліпшення рівня професійної підготовки управлінських кадрів, одержання нових знань і практичних навичок ділового підприємництва. В даний час виникають великі проблеми в аналізі інноваційних проектів, зв'язані з принциповою новизною продукту, невідомістю ринку, спеціальною підготовкою персоналу, а також зі значними технічними, технологічними і комерційними ризиками. У будь-якому інвестуванні капіталу завжди присутній ризик. Ризик є обов'язковим елементом будь-якої економіки.

Сучасному фахівцю необхідні знання з проблем керування усіма видами ризиків, аналізу ризику і його мінімізації. Рішенню цієї задачі і призначена дана навчальна дисципліна “ Управління ризиками транснаціональних корпорацій ”.

Метою викладання навчальної дисципліни “ Управління ризиками транснаціональних корпорацій ” є формування у майбутніх спеціалістів сучасного системного мислення та комплексу спеціальних вмінь у галузі управління ризиками корпорацій, надання необхідних знань з проблем управління усіма видами ризиків, аналізу ризику та його мінімізації.

Основне завдання дисципліни — вивчення дисципліни “ Управління ризиками транснаціональних корпорацій ” мусить забезпечити студентам комплекс знань та умінь з комплексного управління ризиками на підприємствах корпорацій з сучасними аспектами проблем його зниження.

Після вивчення курсу студенти повинні знати:

- зміст і види ризиків; критерії оцінки ступеня ризику;
- методи визначення ймовірності настання події;
- методи визначення ступеня ризику;
- методи оцінки корпоративного ризику;
- систему керування та організації управління ризиками у корпорації;
- методи управління ризиками; сутність і ціль перестраховування;
- методи оцінки та зниження ризику.

Після вивчення курсу студенти повинні вміти:

- приймати рішення вибору ефективного варіанта інвестування капіталу;
- визначати значення імовірності настання подій і вибирати з можливих подій найкращу;
- визначати математичне очікування будь-якої події;
- визначати величину ризику корпорації за двома критеріями – середнім очікуваним значенням і коливанням можливого результату;
- виконувати кількісну оцінку корпоративного ризику за допомогою методів математичної статистики та експертної оцінки ризику;
- застосовувати в практичній діяльності методики страхування валютних і кредитних ризиків.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Управління ризиками транснаціональних корпорацій» базується на вивченні таких базових дисциплін як «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Основи менеджменту», «Теорія ймовірностей і математична статистика», «Економіка України в умовах світової інтеграції», «Вступ до спеціальності», «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародна інформаційно-аналітична діяльність» і є важливою при вивченні дисциплін спеціальності «Міжнародні економічні відносини».

1. ТЕМИ ТЕОРЕТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ СТУДЕНТОМ

Тема 1. Сутність і зміст ризиків та корпоративного управління

Зв'язок ризику з усім ходом суспільного розвитку (культурно-історична періодизація, розроблена Л. Морганом і Ф. Енгельсом). Поява товарно-грошових відносин і перетворення ризику в економічну категорію.

 Література до теми 1: [3; 4; 6; 13; 16], текст лекцій.

Тема 2 Класифікація і види ризиків

Різновиди ризиків, пов'язаних з купівельною спроможністю грошей – інфляційні і дефляційні ризики, валютні ризики, ризики ліквідності. Підвиди інвестиційних ризиків – ризики упущеної вигоди, зниження прибутковості,

ризика прямих фінансових утрат. Різновиди ризику зниження прибутковості – процентні і кредитні ризики. Кредитний ризик – як різновид ризиків прямих фінансових втрат; біржові ризики, ризик банкрутства, селективні ризики. Критерії класифікації ризиків.

📖 Література до теми 2: [3; 4; 7; 10; 17], текст лекцій.

Тема 3. Ризик в інвестуванні капіталу

Основна форма доходу на венчурний капітал – прибуток. Критерії оцінки ступеня ризику при венчурному капіталі – віддача капіталу і рентабельність капіталу. Визначення віддачі капіталу (швидкості обертання капіталу) і рентабельності капіталу (норма прибутку на вкладений капітал). Рентабельність виробленого і реалізованого товару.

Вибір ефективного варіанту інвестування капіталу за критерієм максимальної норми прибутку на капітал.

📖 Література до теми 3: [3; 4; 1; 2], текст лекцій.

Тема 4. Аналіз та оцінка підприємницьких ризиків

Рівняння беззбитковості: $\text{Виторг} = \text{Витрати}$ й основні параметри моделі беззбитковості: критичний (беззбитковий) обсяг виробництва = поріг рентабельності, критичне значення ціни реалізації, критичне значення постійних витрат, критичне значення перемінних витрат.

Критерій кількісної оцінки ризику. Методи оцінки корпоративного ризику: статистичні методи оцінки, метод експертних оцінок, використання аналогів, комбінований метод.

📖 Література до теми 4: [3; 4; 12; 1; 2; 4; 5], текст лекцій.

Тема 5. Методи ризик-менеджменту

Сутність і зміст страхування. Поняття страхування. Суб'єкти страхування: страхувальник і страховик. Страховий фонд – обов'язковий елемент суспільного відтворення. Страхова зацікавленість – міра матеріальної

зацікавленості в страхуванні. Повна і часткова страхова зацікавленість. Зацікавленість страхувальника і страховика.

Чотири функції страхування. Зміст ризикової функції страхування. Призначення попереджувальної функції страхування. Зміст ощадної функції страхування. Зміст контрольної функції страхування.

Класифікація страхування. Об'єкти страхування – основна ознака класифікації страхування. Три галузі страхування: особисте, майнове, страхування відповідальності. Види і різновиди страхування. Форми страхування – обов'язкова і добровільна. Система страхових відносин: страхування, подвійне страхування, перестраховування, самостраховування.

Організаційна структура страхування. Основні елементи страхування – ризикові обставини, ситуація ризику, вартість (оцінка) об'єкта страхування, страхова подія, страхова сума, страховий внесок, страховий випадок, збиток (збиток) страхувальника, страхова виплата.

Система страхової відповідальності. Система дійсної вартості. Система пропорційної відповідальності. Система першого ризику. Система дробової частини. Система відбудовної вартості. Система граничної відповідальності. Їх суть і визначення величин страхового відшкодування. Застереження й умови, внесені в договір страхування – клаузула (clausula – висновок). Умовна і безумовна франшиза.

Основні показники страхової статистики. Розрахункові показники аналізу і їх визначення: частота страхових подій, коефіцієнт акумуляції ризику, коефіцієнт збитковості (збитку), середня страхова сума на один об'єкт (договір) страхування, середня страхова сума на один потерпілий об'єкт, вага ризику, збитковість страхової суми, норма збитковості (коефіцієнт виплат), частота збитку, вага збитку.

📖 Література до теми 5: [3; 4; 10; 12; 1; 2; 4], текст лекцій.

Тема 6. Методи оцінки ступеня ризику

Вимір величини ризику (ступеня ризику). Два критерії ступеня ризику – середнє очікуване значення і коливання (мінливість) можливого результату.

Середнє очікуване значення і його зв'язок з невизначеністю. Коливання можливого результату – ступінь відхилення очікуваного значення від середньої величини (два критерії – дисперсія і середньоквадратичне відхилення).

Коефіцієнт варіації і якісна оцінка його значень.

Спрощений метод визначення ступеня ризику; метод оцінки активів, еквівалентів, дерева рішень, процентної ставки.

📖 Література до теми 6: [3; 4; 10; 12; 1; 2; 4], текст лекцій.

Тема 7. Сутність і стратегія ризик-менеджменту

Етапи організації ризику-менеджменту: визначення мети ризику і мети ризикових вкладень капіталу, одержання інформації про господарську ситуацію та її аналіз; виявлення ступеня ризику (поняття вартості ризику), розробка й аналіз варіантів зіставлення прибутку і ризику при інвестуванні капіталу, вибір стратегії і прийомів управління ризиком і способів зниження ступеня ризику (інтуїція, інсайт, евристика; основні правила ризику-менеджменту), розробка програми дії щодо зниження ризику з урахуванням психологічного сприйняття ризикових рішень (екстраверсія, інтроверсія), організація заходів щодо виконання наміченої програми дії, контроль за виконанням наміченої програми, аналіз і оцінка результатів виконання обраного варіанта ризикового рішення.

📖 Література до теми 7: [3; 4; 6; 2; 4; 5], текст лекцій.

Тема 8. Основи антикризового управління.

Оперативні та стратегічні заходи виходу із кризового стану.

📖 Література до теми 8: [1; 2; 3; 4], текст лекцій.

Тема 9. Управління ризиками корпорацій. Система управління ризиками корпорації.

Концепція управління ризиком.

📖 Література до теми 9: [3; 8; 9; 11; 13; 14; 15], текст лекцій.

Тема 10. Управління операційними, фінансовими та маркетинговими ризиками

Операційний ризик-менеджмент. Фінансовий ризик-менеджмент. Ризик менеджмент і маркетинг.

 Література до теми 10: [3; 4; 5; 9–15; 4-5], текст лекцій.

Тема 11. Практика управління ризиками корпорації

Корпоративний ризик-менеджмент його організація та потрібна документація. Програма управління ризиками. Етапи реалізації програми корпоративного ризик-менеджменту. Побудова карт ризику.

 Література до теми 11: [3; 4; 9–15; 4-5], текст лекцій.

Тема 12. Ризик-менеджмент у сфері зовнішньоекономічної діяльності

Основні види ризиків зовнішньоекономічної діяльності. Ризик вибору партнера та його надійності. Ризики пов'язані з основними положеннями зовнішньоекономічного контракту. Практичні аспекти аналізу і оцінки ризиків на етапі підготовки зовнішньоекономічних контрактів (операцій).

 Література до теми 12: [3; 4; 18; 4-5], текст лекцій.

2. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ТА ЗАВДАННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ

Індивідуальне завдання є однією з форм самостійної роботи студентів, яка передбачає створення умов для повної реалізації творчих можливостей студента, застосування набутих ним знань на практиці.

Виконання індивідуального завдання з дисципліни «Управління ризиками транснаціональних корпорацій» є однією з основних складових самостійної роботи студента, яка призначена для закріплення теоретичних знань і набуття практичних навичок. Індивідуальне завдання виконується студентом самостійно з наданням, за необхідності, консультацій викладачем.

Індивідуальне завдання для студентів денної форми навчання передбачає підготовку теоретичного питання, письмового огляду літературних джерел, виконання наукового дослідження та підготовку доповіді на семінарі, а також

вирішення практичних індивідуальних тестових завдань з відповідним аналізом і висновками.

2.1. Перелік питань для виконання індивідуального завдання

1. Стратегія ризик-менеджменту.
2. Методи ризик-менеджменту.
3. Існуючі методи оцінки підприємницьких ризиків
4. Способи оцінки ступеню ризику.
5. Об'єктивний і суб'єктивний методи визначення ймовірності.
6. Визначення ступеню ризику.
7. Ступінь ризику при інвестуванні венчурного капіталу.
8. Страхування — основний прийом ризик-менеджменту.
9. Страховий внесок і страхове відшкодування та їх розрахунок.
10. Страхова статистика і її основні показники. Їх розрахунок.
11. Програма управління ризиками.
12. Управління фінансовими ризиками корпорації.
13. Управління кредитними ризиками корпорації.
14. Управління валютними ризиками корпорації.
15. Управління інвестиційними ризиками корпорації.
16. Управління операційними ризиками корпорації.
17. Управління митними ризиками корпорації.
18. Управління ризиками розробки та виробництва інноваційної продукції (виконання інноваційних проектів).
19. Управління проектними ризиками корпорації.
20. Управління інформаційними ризиками корпорації.
21. Система управління ризиками корпорації.
22. Завдання та функції відділу ризик-менеджменту.
23. Джерела фінансування заходів з управління ризиками корпорацій.
24. Дослідження закордонного досвіду з управління ризиками корпорацій.
25. Дослідження вітчизняного досвіду з управління ризиками корпорацій.

2.2. Завдання для виконання підсумкового тестового контролю

1. Дайте визначення цілі вивчення даної дисципліни.
2. Що Ви розумієте під класифікацією ризику?
3. Дайте стисло характеристику інвестиційних ризиків
4. Назвіть критерії ступеню ризику при венчурному капіталі
5. Дайте визначення підприємницького ризику
6. Назвіть витрати, що можуть бути в підприємницькій діяльності
7. Об'єктом ризику є:
 - а) імовірність виникнення результату управлінського рішення;
 - б) менеджер фірми;
 - в) діяльність фірми;
 - г) імовірність виникнення результату у зонах вільного підприємництва;
8. Суб'єктом ризику є:
 - а) імовірність виникнення результату управлінського рішення;
 - б) менеджер фірми;
 - в) діяльність фірми;
 - г) діяльність банків, інвестиційних фондів.
9. Який проект є найбільш ризиковим?:
 - а) коефіцієнт варіації = 6%
 - б) _____ = 20%
 - в) _____ = 10%
 - г) _____ = 15%
10. Коефіцієнт варіації коливається:
 - а) від 0 до 100 %;
 - б) від 0 до 1,0 ;
 - в) від 1,0 до 10,0 ;
 - г) від 0 до 10 %.
11. Який проект є найменш ризиковим? :
 - а) коефіцієнт варіації = 5 %
 - б) _____ = 15 %
 - в) _____ = 25 %

г) _____ = 7 %

12. Інвестиційний проект вважається найменш ризиковим, якщо значення показника рентабельності дорівнює:

а) 0,6;

б) 0,55;

в) 1,2;

г) 1,0.

13. Ризик стає економічною категорією з появою

_____ відносин. (1 сл.)

14. Як економічна категорія, ризик являє собою подію, яка може

_____ або _____. (2 сл.)

15. Класифікаційна система ризиків включає : _____,

_____, _____, _____, і

_____ ризиків. (5 сл.)

16. Біржові ризики являють собою небезпеку втрат від

_____ угод. (1 сл.)

17. Поява ризику як невід'ємної частини економічного процесу – є

_____ економічним законом. (1 сл.)

18. Фірми венчурного капіталу (ризикових інвестицій) являють собою

інвестиції не у формі суди, а в обмін на більшу частину

_____ капіталу, який створюється венчуром. (1 сл.)

19. Капіталовіддача визначається відношенням обсягу виручки до

вкладеного капіталу і виражається _____. (2 сл.)

20. Як Ви думаєте, які чинники можна віднести до об'єктивних чинників виникнення ризику?

21. Як на Ваш погляд, до визначення чого зводяться методи теорії імовірності щодо економічних задач?

22. Які показники вважаються показниками абсолютної оцінки ризику?

23. У якому випадку необхідно переходити до відносної оцінки ризику?

24. Чому на Ваш погляд на розмір коефіцієнта варіації не оказує впливу абсолютні значення вивчаємого показника?

25. Який різновид ризиків відносять до ризиків, пов'язаних з купівельною спроможністю грошів?

3. КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ

1. Об'єктивне існування ризику.
2. Походження і поняття терміну "ризик".
3. Об'єктивні і суб'єктивні чинники виникнення ризику.
4. Об'єкт і суб'єкт ризику.
5. Класифікаційна система ризиків.
6. Визначення критерію кількісної оцінки ризику.
7. Визначення критерію кількісної оцінки ризику як абсолютної величини.
8. Статистичний метод оцінки ризику.
9. Переваги і недоліки даного методу оцінки підприємницького ризику.
10. Метод експертної оцінки ризику.
11. Метод Дельфи.
12. Моделювання задачі вибору за допомогою "Дерева рішень".
13. Метод аналогій.
14. Комбінований метод.
15. Сутність правила максимуму виграшу.
16. Сутність правила оптимальної імовірності результату.
17. Сутність правила оптимального коливання результату.
18. Сутність правила оптимального сполучення виграшу і величини ризику.
19. Засоби дозволу ризиків – запобігання їх, утримання, передача, зниження ступеня.
20. Прийоми зниження ризику: диверсифікованість, придбання додаткової інформації про вибір і результати; лімітування, самострахування, страхування.
21. Поняття страхового внеску. Види страхового внеску
22. Розподілу страхового внеску по характері ризику на натуральний і постійний

23. Розрахунок страхового внеску

24. Два види збитків – прямий і непрямий. Суть страхового відшкодування

25. Страхова статистика та її показники.

4. МЕТОДИ І ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Для контролю знань студентів з дисципліни «Статистика» використовуються такі методи та форми контролю знань:

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ:

1. Тестовий письмовий контроль знань теоретичного матеріалу лекцій та практичних занять.

3. Усний контроль й опитування студентів на початку практичних та лекційних занять за матеріалами раніше викладених та засвоєних тем.

5. Практичний контроль: розв'язання типових задач, виконання індивідуального завдання.

5. Іспит.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ:

1. Фронтальна;

2. Групова;

3. Індивідуальна;

4. Комбінована;

5. Самоконтроль.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ:

Критерії оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з дисципліни «Управління ризиками транснаціональних корпорацій» здійснюється згідно з розподілом балів, наведеним у табл. 1.

Таблиця 1

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота		Поточний модульний контроль	Іспит	Сума
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль № 2			

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	10	30	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Оцінювання знань студентів з дисципліни «Управління ризиками транснаціональних корпорацій» здійснюється на основі результатів відвідування ними лекцій, виконання практичних робіт студентами під час практичних занять, написання тестових завдань з поточного модульного контролю та виконання і захисту індивідуального завдання.

Відвідування лекцій студентами оцінюється у 20 балів, написання тестових завдань з поточного модульного контролю – у 10 балів, виконання практичних завдань студентами оцінюється у 20 балів, виконання та захист індивідуального завдання (курсowego проекту) – у 20 балів. Загальна кількість балів, які студент може отримати в підсумку, дорівнює 100 балам.

Шкалу переведення оцінки зі 100-бальної системи в державну семестрову оцінку (ECTS) наведено в табл. 2

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Методичне забезпечення

1. Посохов І. М. Теоретичні та практичні аспекти управління ризиками корпорацій / І. М. Посохов. – Харків.: ПВПП «Слово», 2014. – 499 с.
2. Посохов І.М. Управління ризиками промислових підприємств: навчальний посібник / І. М. Посохов, В.Г. Дюжев. – Харків: НТУ «ХПІ», 2015. – 220 с.
3. Посохов І. М. Методичні вказівки для практичних занять студентів з дисципліни «Управління ризиками транснаціональних корпорацій», спеціальності «Міжнародні економічні відносини». / Укладач І.М. Посохов. – Харків: НТУ «ХПІ», 2020. – 22 с.
4. Посохов І. М. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів з дисципліни «Управління ризиками транснаціональних корпорацій», спеціальності «Міжнародні економічні відносини». /Укладач І.М. Посохов. – Харків: НТУ «ХПІ», 2020. – 17 с.
5. Посохов І. М. Комплексно-контрольна робота з дисципліни «Управління ризиками транснаціональних корпорацій» для студентів з дисципліни «Управління ризиками транснаціональних корпорацій», спеціальності «Міжнародні економічні відносини». / Укладач І.М. Посохов. – Харків: НТУ «ХПІ», 2020. – 26 с.

6. Рекомендована література

Основна:

1. Антикризисное управление: Учебник. – 2-е изд., доп. и перераб. /Под ред. проф. Э.М. Короткова. – М.: ИНФРА-М, 2010. – 620 с.
2. Пономаренко В.С., Тридід О.М., Кизим М.О. Стратегія розвитку підприємства в умовах кризи: Монографія. – Х.: Видавничий Дім „ІНЖЕК”, 2003. – 328 с.
3. Посохов І. М. Теоретичні та практичні аспекти управління ризиками корпорацій / І. М. Посохов. – Харків.: ПВПП «Слово», 2014. – 499 с.
4. Посохов І.М. Управління ризиками промислових підприємств: навчальний посібник / І. М. Посохов, В.Г. Дюжев. – Харків: НТУ «ХПІ», 2020. – 220 с.
5. Посохов І. М. Операційні ризики: управління та основні напрями зниження / І. М. Посохов // Вісник економіки транспорту і промисловості (збірник науково-практичних статей). Харків: УДАЗТ. – 2012. – № 37. – С. 229-233.
6. Посохов І. М. Аналіз змісту поняття ризик і наукові підходи щодо визначення сутності ризику / І. М. Посохов // Вісник НТУ «ХПІ». Збірник наукових праць. Тематичний випуск: «Технічний прогрес і ефективність виробництва». – Харків: НТУ «ХПІ». – 2012. – № 5. – С. 101-108.
7. Посохов І.М. Аналіз існуючих підходів до класифікації ризиків /І.М. Посохов // Вісник економіки транспорту і промисловості

(збірник науково-практичних статей). – Харків: УДАЗТ. – 2012. – № 39. – С. 67-75.

8. Посохов І.М. Дослідження факторів ризиків корпорацій / І. М. Посохов // Бізнес Інформ. – Харків: Харківський національний економічний університет, 2012. – № 8. – С. 207-211.
9. Посохов І.М. Методичне забезпечення управління ризиками корпорацій / І. М. Посохов // Збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції «Маркетинг інновацій і інновації у маркетингу». – Суми: ТОВ «ДД «Папірус», 2012. – С. 211-213.
10. Посохов І.М. Класифікація методів управління фінансовими ризиками корпорації / І. М. Посохов // Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції . – Харків, 2012. – С. 146-149.
11. Посохов І.М. Побудова системи та розробка механізму управління внутрішніми ризиками взаємодії корпорації промислових підприємств залізничного транспорту / Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Економіка». – 2015. – Випуск 2 (46). – С. 113-221.
12. Посохов І.М. Методика та джерела фінансування ризику на підприємстві / І. М. Посохов // Теорія та практика реформування економічних систем: матеріали II Міжнародного наукового форуму «New economics» 1-10 листопада 2015 р., Краків, Польща. – К.: Вид-во «Центр навчальної літератури», 2015. – С. 122-124.
13. Посохов І.М. Дослідження ризиків та розробка напрямів вдосконалення управління ризиками корпорації промислових підприємств залізничного транспорту / І. М. Посохов // Вісник НТУ «ХПІ». Збірник наукових праць. Тематичний випуск: «Технічний прогрес і ефективність виробництва». – 2015. – № 59. – С. 130-134.
14. Посохов І.М. Заходи щодо розвитку управління внутрішніми ризиками взаємодії корпорації промислових підприємств залізничного транспорту / І. М. Посохов // Promising problems of economics and management: Collection of scientific articles. – Publishing house «BREEZE», Montreal, Canada, 2015. – 500 p. (p. 279-282).
15. Посохов І.М. Дослідження ризиків та розробка заходів зі зниження ризиків промислових підприємств залізничного транспорту / І. М. Посохов, Ю.В. Жадан // Бізнес Інформ. Харківський національний економічний університет. – 2015. – № 11. – С. 176-181.
16. Посохов І.М. Дослідження існуючих наукових підходів до визначення категорій «ризик», «управління» та «управління ризиками» / І. М. Посохов, Ю.В. Жадан // Бізнес Інформ. Харківський національний економічний університет. – 2015. – № 12. – С. 26-32.
17. Посохов І.М. Дослідження існуючих наукових підходів до класифікації ризиків промислових підприємств / І. М. Посохов // Економіка. Фінанси. Право. – Київ: аудиторська фірма «Аналітик»

спільно з Академією муніципального управління. – 2016. – № 1. – С. 42-48.

18. Посохов І.М. Дослідження державної політики регулювання ризику в країнах ЄС / І. М. Посохов // Економіка. Фінанси. Право. – Київ: аудиторська фірма «Аналітик» спільно з Академією муніципального управління. – 2016. – № 2. – С. 8-12.

Додаткова:

1. Івченко І.Ю. Моделювання економічних ризиків і ризикових ситуацій : [навч. посіб.] / І.Ю. Івченко. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 344 с.
2. Клименко С.М. Обґрунтування господарських рішень і оцінка ризиків: [навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни.] / С.М.Клименко, О.С.Дуброва. – К.: КНЕУ, 2006. – 188 с.
3. Кравченко В.А. Стан управління підприємницькими ризиками: українська специфіка / Володимир Кравченко // Проблеми системного підходу в економіці. – 2007. – №3.
4. Лук'янова В.В. Економічний ризик : [навч. посіб.]. / В.В. Лук'янова, Т.В. Головач. – К.: ВЦ "Академія", 2007. – 345 с.
5. Верченко П. І. Ризикологія: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц./П. І. Верченко, Г. І. Великоіваненко, Н. В. Демчук. – К.: КНЕУ, 2006. – 176 с.